

Pendul 4 Temmuz

Emin Reşah

2020-07-04 22:25:01+0300

Gerçeğin yerini hangi hayaller doldurmuş ve sen bunların hangisinden daha sorumlu hissediyorsun?

Ne yapmak gerekiyor bulmak için?

Yazılarına biraz daha eğilmelisin belki. Daha çok yazmalı, daha çok duyurmalı, daha büyük davullar, borazanlar eşliğinde *bakın, ben, bir, yazı, daha, yazdım* diye yıldızlı ilanlar vermelisin. Ne gereği var diyorsun, insanların seni farketmesinin gereği yok mu?

Yok.

Neden?

Buradaki yazılarla ilgili olarak. Bunu zamanında düşünmüş ve tekrar tekrar şu sonuca varmıştım: Bu yazıların *normal* bir hayat yaşayan insanların derdine bir deva olacağına inanmıyorum. *Anormal* hayat yaşayan insanların derdine de bir deva olacağını da sanmıyorum. İnsanlara bir şey sunuyorsam, bunun temelde *benim* için değil, *onlar* için faydalı olması gerektiğine inanıyorum. Burada böyle bir fayda var mı? Emin miyiz?

İnsanlardan iyi yazdığına dair sözler duyuyor, sinyaller alıyorsun.

Bu farklı bir kriter. Doğru olsa bile *iyi* yazıyor olmak yazdığının reklamlarının dönüp durmasına sebep değil. Daha çok film veya dizi reklamı gibi bir şey olur benim kendimi reklam etmem. *İyi bir dizi* dersin ama *faydalı bir dizi* demezsin. Buradaki *iyilik* aslında *iyi zaman öldürüyor, kendimizi, derdimizi unutuyoruz* demek. Bir kitap okuyunca hayatın değişir mi? Bir yazı okuyunca? Bir insanın bir yazıyla, kitapla, filmle hayatının değişmesi için hayli kötü bir hayatı veya hayli dumura uğramış bir aklı olmalı. Bir kitabın, yazının veya fikrin insanda meydana getireceği etki sınırlıdır, sınırlı olmalıdır.

Sınırlı *olmalıdır* mı, *sınırlı* mı?

Sınırlı olmalıdır. Zamanımız insanın hikayelerinin gerçeğin yerini aldığı bir çağ. Ben *gerçeğin yerini alacak* yeni hikayeler üretmek peşinde değilim. Okuyanların cennete, okumayanların cehenneme gideceği yazılar yazmıyorum. İnsanlara bilmedikleri ve düşünmedikleri bir şey öğretmiyorum. Bu durumda kendimi

ortaya *yazar* olarak sürmenin veya sağda solda gördüğümüz komik pozları satmanın ne manası var?

Oyun böyle yürüyor diyorlar. Yani bir dergiye öykünü gönderiyorsun, onlar yayınlıyor, sonra *yayımlanmış öyküler* oluyor, falan. Bir de tabii editöryal süreçten geçince yazıların eksik taraflarını görüyorsun, nerelerin yanlış anlaşıldığını, nerelerin bakıma muhtaç olduğunu falan.

Bu ikincisi doğru, yani ortaya bir söz sürüyorsan, bunun nasıl anlaşıldığını test etmek ve yanlış anlaşılmış yerleri daha iyi ifade etmek gerekebilir. İlki ise hiç ilgimi çeken bir şey değil. Arada sırada edebiyat dergileri alıp *bunlarda ne var* diye bakıyorum. On yazı varsa, birini okurken keyif alıyorum. Takip ettiğim sayıları iyice azalmış bloglarda çıkanların daha çekici olduğunu görüyorum. Kendim de *bu sıkıcı yazıların bulunduğu yerlere neden daha sıkıcı yazılar göndermeliyim?* diye sorup vazgeçtiğim oldu. Editöryal kontrol için imkanlarım olduğu ölçüde, dikkat ve zevkine güvendiğim arkadaşlarıma rica ediyorum. Eski hikayeler bu şekilde gözden geçirildi. Zaman içinde tüm yazıların benden başka gözler tarafından da okunup değerlendirileceğini umuyorum.

Yine de popüler olma ihtimalin olduğunu düşünümüyorsun?

Hayır. Bir kere bu yazıların hitap ettiği kitlenin Türkiye'nin hepsinde 20-30 binden daha fazla olacağını sanmıyorum. Bir kitap yazsam depoda çürür ve ikinci baskısı çıkmaz herhalde. Bu durumda da kendimi *pazarlamaya* ayırdığım her dakika israf gibi görünüyor. Amacım eğer *yazar* olmak ve bu şekilde hayatımı kazanmak olsaydı, tabii ki başvuracağım bir yoldu. Bununla beraber *yazar* olup para kazanmaya çalışınca okurların da *müşterin* olur ve onların aradıklarına, zevklerine göre yazarsın. Bende böyle bir *müşteri algısı* yok, bir ürün çıkarıyorsan *bunu kime satarım* diye düşünmen lazım. Türkiye'deki *yankı odalarının* sebebi de zaten bu, yazarlar *bunu kim okur* diye bakıyor, okurlar da *bizim yazar ne yazmış* diye bakıyor, böyle böyle beslenip gidiyorlar. İş modeli olarak idare eder ama ben olsam *dua kitabı* veya *güllü Yasin* hazırlamayı tercih ederdim. Çok daha *kârlı* bir alan.

Doymuş bir pazar ama.

Eh, evet, doymuş bir pazar ama *güllü Yasin* değil de *yıldızlarınız sizin için ne söylüyor* veya *2021 kehanetleri* veya *başarılı ol ve hayatını yaşa* diye daha beyaz ürünler çıkarabilir insan. İnsanlar çok satan kitaplara bakıp, *bunlar da kitap mı* diye iç geçiriyor ama ben ticari başarıyı kıskanmam, neticede müşteri profili belirleyip, ona uygun *kitap* yazıyorsun. Oturup *canımın istediğini* yazarım, *okuyan okur* diye başlayınca, bunun ticari riskini de düşünmek gerekiyor.

Kendi yazılarını kitaplaştırma konusunda bile bir ticaret adamı gibi düşünüyor-sun?

Evet. 40 yılın getirdiği sıfır idealizm.